

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่
เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

เทศบาลตำบลพระแท่นลำพระยา
อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เทศบาลตำบลพระแท่นลำพระยา

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายใน ที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต ให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริตหรือ ในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้เพราะได้มี การเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่ อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกัน การทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการ ความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงาน ต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรก กิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้า จากทุกภาระงานร่วมกัน โดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้ และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎี สามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

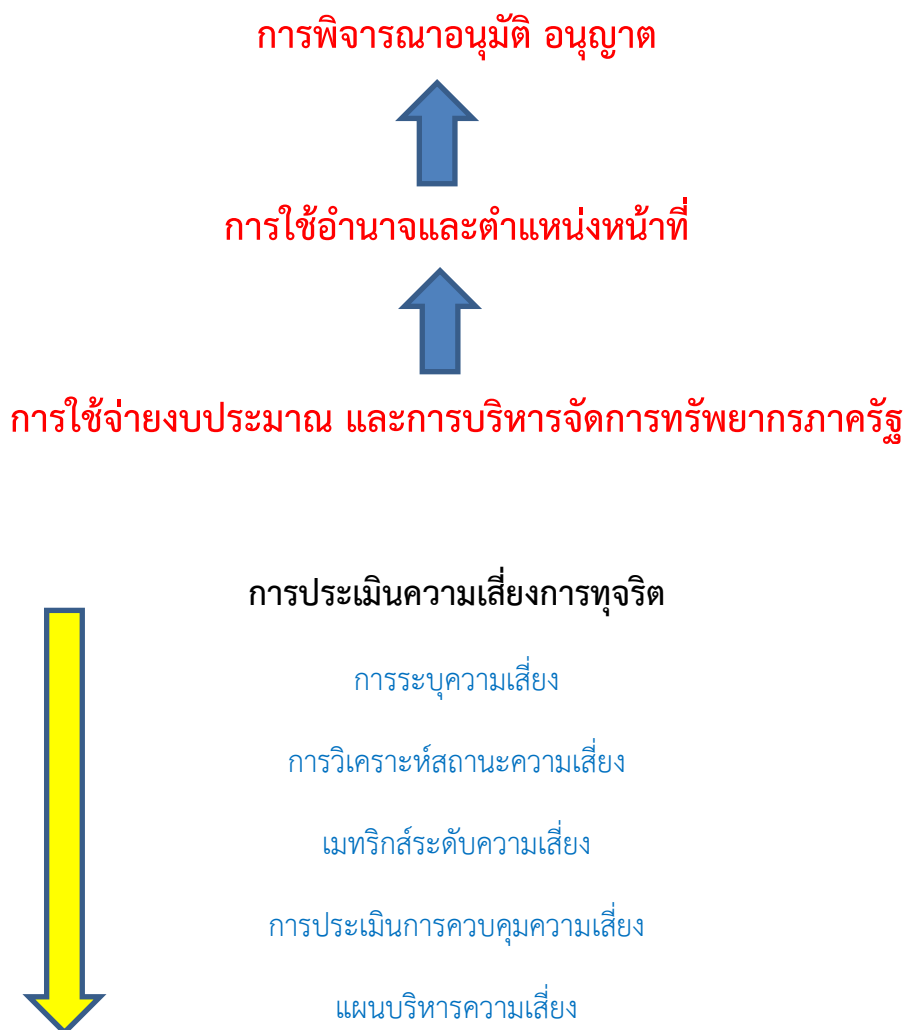
ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ภารกิจให้บริการประชาชน อนุมัติ หรือ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

การระบุความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๑

นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์ การปฏิบัติงาน ของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อม ประกอบไปด้วย ขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบาย รายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้อง คำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวม ของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการ ปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบ ความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้นๆ ในการ ดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็ เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยง การทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูล รายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้ เสมอ)

เทคนิคในการ ระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๒๕ ครั้งต่อปี
๔	สูง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒๐ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๕ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๐ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้งต่อปี

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ประชาชนไม่ได้รับความสะดวก เป็น ภัยด้านความมั่นคง อาชญากรรม และความรุนแรงอื่นๆ
๔	สูง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน และประชาชนไม่ได้รับความสะดวก
๓	ปานกลาง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน
๒	น้อย	-
๑	น้อยมาก	-

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดย พิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๕ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk: E)	๑๕-๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk M)	๔-๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk: L)	๑-๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบ ที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

ระดับความเสี่ยง - โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood x Impact)

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงสีสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก	๑๕-๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง	๙-๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง	๔-๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยงแต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ	๑-๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
๑	๑	๒	๓	๔	๕
	๑	๒	๓	๔	๕

โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood)

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยงทันที

สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยง

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงยังอยู่ในระดับที่ยอมรับได้แต่ต้องมีการทบทวนความเพียงพอของมาตรการควบคุมที่มีอยู่

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องมีการจัดทำแผนเพื่อลดความเสี่ยง

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริตใน ประเด็นที่เกี่ยวกับ การรับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความ เสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หมายเหตุ
๑.การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวก สะดวกในการ พิจารณาอนุญาตของ ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	กิจกรรมการดำเนินการจดทะเบียน พาณิชย์ - ประชาชนผู้มาขอจดทะเบียน พาณิชย์ให้ข้อมูล และเอกสาร หลักฐานเป็นเท็จต่อนายทะเบียน เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการกู้ สินเชื่อกับธนาคารและใช้ประโยชน์ อื่นๆ -มีผู้ประกอบการบางราย ได้ปลอม แปลงใบ ทะเบียนพาณิชย์ เพื่อ นำไปใช้เป็นเอกสาร ประกอบการ เช่าซื้อรถยนต์หรือนำไปทำธุรกรรม อื่น	สีเหลือง	- ประชุมผู้รับผิดชอบในการจดทะเบียนพาณิชย์ เพื่อ ชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานให้ชัดเจนก่อนดำเนินการ ออกไปทะเบียนพาณิชย์ - ออกตรวจสอบร้านค้าและให้คำแนะนำด้าน เอกสาร หลักฐานที่จะต้องยื่นประกอบคำขอ จดทะเบียน พาณิชย์แก่ผู้ที่ประสงค์จะมายื่นคำขอจดทะเบียน พาณิชย์ทุกราย	กองคลัง

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริตใน ประเด็นที่ เกี่ยวข้อง การรับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หมายเหตุ
๒.การใช้อำนาจตามกฎหมาย	<p>การให้บริการประชาชนผู้มาติดต่อ รับบริการ</p> <p>๑. เจ้าหน้าที่ใช้ตำแหน่งหน้าที่ ราชการเพื่อช่วยเหลือ อำนวย ความ สะดวกให้แก่ผู้รับบริการ หรือบุคคล หนึ่งบุคคลใด โดยเรียกรับสินบนเป็น การ ตอบแทน</p> <p>๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย เพื่อช่วยเหลือญาติหรือพวกพ้อง</p>	สี่เขียว	<p>๑. ผู้บังคับบัญชามีการควบคุม และติดตามการทำงานอย่าง ใกล้ชิดมีการสอบทานและ กำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตาม ระเบียบอย่างเคร่งครัด</p> <p>๒. กำหนดมาตรการ นโยบาย ส่งเสริมการปฏิบัติงานตาม ประมวลจริยธรรม/หลักธรรมาภิบาล แนวทางการปฏิบัติ เพื่อป้องกันการเรียกรับสินบน ให้เจ้าหน้าที่ทุกคนในองค์กร ถือปฏิบัติ</p> <p>๓. ประชาสัมพันธ์ช่องทางการร้องเรียนเรื่องการทุจริต ของ เจ้าหน้าที่ในองค์กรให้ประชาชนทราบ เพื่อสร้างความ เกรง กลัวสำหรับการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่</p> <p>๔. ติดตามผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ให้ปฏิบัติตาม ระเบียบอย่างเคร่งครัด โดยไม่เลือกปฏิบัติกับประชาชนผู้ มาติดต่อรับบริการ และไม่ใช้อำนาจหน้าที่เพื่อช่วยเหลือ พวกพ้อง</p> <p>๕. ต้องดำเนินการจัดอบรมโครงการฝึกอบรม คุณธรรม จริยธรรม หลักธรรมาภิบาล ให้กับผู้บริหารสมาชิกสภา ข้าราชการ และพนักงานจ้างเทศบาลฯ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗</p> <p>๖. มีช่องทางการร้องเรียนเจ้าหน้าที่ ในเว็บไซต์ของ หน่วยงาน</p>	ทุกกองงานของ เทศบาล

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริตใน ประเด็นที่ เกี่ยวกับการรับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หมายเหตุ
<p>๓. การบริหาร งานบุคคล</p>	<p>งานบริหารงานบุคคล</p> <p>๑. มีการรับสมัครบุคคลที่เป็นเครือญาติหรือบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์เข้าทำงาน โดยรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่น</p> <p>๒. การพิจารณารับคนเข้าทำงานที่ไม่เหมาะสมไม่ตรงกับตำแหน่งงานที่ต้องการ และขาดความรู้ความสามารถ โดยรับทรัพย์สินจากผู้สมัคร</p> <p>๓. การประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือนที่ไม่เป็นธรรม โดยการเข้าข้างผู้ที่ตนเองมีความสนิทสนม หรือมีผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง</p>	<p>สีเขียว</p>	<p>๑. จัดให้มีกระบวนการประกาศรับสมัครและดำเนินการคัดเลือกอย่าง โปร่งใสและตรวจสอบได้</p> <p>๒. กำหนดหลักเกณฑ์ในการบริหารงานบุคคลที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหารเป็นหลักโดยผู้บริหารมีนโยบายห้ามเรียกรับผลประโยชน์ใดๆ ในการโอน (ย้าย) เลื่อนขั้น การรับพนักงานใหม่ฯ ในทุกกรณี - มีคำสั่งมอบหมายและกำหนดหน้าที่ของผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน - ส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง - มีการจัดทำประกาศฯ ประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของเทศบาล 	<p>กองการเจ้าหน้าที่</p>

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริตใน ประเด็นที่ เกี่ยวกับการรับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หมายเหตุ
๔. การจัดซื้อจัดจ้าง	<p>การจัดซื้อจัดจ้าง</p> <p>-เจ้าหน้าที่ สืบราคาสินค้า วัสดุ ครุภัณฑ์จากร้านต่างๆ ในพื้นที่และ ตกลงกับร้านค้าที่คุ้นเคย</p> <p>-มีเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการ จัดซื้อจัดจ้างเรียกรับ หรือได้รับสินบน ของขวัญหรือ ผลประโยชน์จากผู้ขายหรือผู้ รับจ้าง</p> <p>-เอื้อประโยชน์โดยการเป็นคู่ค้าหรือ คู่สัญญากับกิจการของญาติ หรือ พวกพ้อง</p>	สีเขียวน	<p>-จัดทำประกาศนโยบายไม่ รับของขวัญและของกำนัล ทุกชนิดจากการปฏิบัติ หน้าที่ (NO Gift Policy)</p> <p>-จัดทำมาตรการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างต่อ สาธารณะของเทศบาลตำบลพระแท่นลำพระยา อย่างเปิดเผย</p> <p>-จัดทำมาตรการป้องกัน ผลประโยชน์ทับซ้อน</p> <p>-จัดให้มีกระบวนการคัดกรองที่มาของ เจ้าของกิจการ ผู้ขายสินค้า ผู้รับจ้างเหมา ในการจัดซื้อวัสดุ อย่างเข้มงวด</p> <p>- ผู้บังคับบัญชามีการควบคุม และติดตามการทำงานอย่าง ใกล้ชิดมีการสอบทานและกำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตาม ระเบียบอย่างเคร่งครัด</p>	ทุกส่วนราชการ